

V

Χαράς παραμανιέματα μοῦ πήραν τὴν καρδιά,
 κ' ἡ Νύχτα ξελογιάστρα,
 Σὰ νάγροικαί τῃ σκέψῃ μου, περνάει καὶ στὴν πο-
 δλα μοῦ ρήγγει τᾶστρο. (διὰ
 Μὰ ὁ πόνος εἶν' ἀγιάτρεντος. Κι ὁ χωρισμός πικρός,
 φαρμάκι ποῦ μοῦ δίνει!
 Θαρρεῖς ἡ Νύχτα τὸνισσε πὼς πέρασε ὁ καιρός,
 καὶ τᾶστρο ξανασβήγει.

VI

Τώρα κι ἂν κλαίω, τὸ κλάμα μου τὸ πίνεις, ἐρημιά,
 σὰν τὸ νερὸν ἢ ξέρα.
 Κανένας δὲ μάγοι κησε. Σὰ νᾶμαι ἢ καλαμιά,
 οἱ τοῦ κάμπου τὸν ἀγέρα.
 Μὰ κι ὅσο νὰ πικραίνουμαι, δὲν εἶναι βολετό
 νὰ μεταγνωμαίσω,
 Καλύτερα ἕνας θάνατος, στὴ γνώμῃ ποῦ βασίω,
 παρὰ νὰ λησμονήσω.

VII

Καλή μου, ἐγὼ δὲ σοῦ πλεξα διαμάντια στὰ μαλλιά,
 κι ἄς σοῦ πρεπαν ἀστέρια.
 Τίς παπαροῦνες ἔμασα μακριὰ στὴν ἀντηλιά,
 μὲ τὰ φτωχὰ μου χέρια.
 Γιὰ τὴ χαρὰ ποῦ μάντευες, τὸ μήνυμα πικρό,
 μὰ δὲν ἐδγῆκε ψέμα.
 Οἱ παπαροῦνες ἔμειναν ἀπάνω ἀπ' τὸν καιρό,
 μόνο, σὰ στάλες αἷμα...

VIII

Καὶ ἰώρα, ποῦ θὰ πάρομε, καρδιά μου, ἀναπνοή
 ἀπ' τὸν πικρὸν ἀγῶνα;
 Ἡ Ἄνοιξη βασίλεψε. — Κι ἀπάνω σου ἡ πνοή
 δογγάει ἐνὸς χειμῶνα.
 (Κι ὅμως δὲν εἶναι ἡ ὥρα μου! Κι ὁ Χάρος ἂν γορ-
 τὸ χέρι τοῦ μ' ἀπλώνει, (γὰ
 Μὰ ἐγώ, καρδιά μου, μέσα μου, ὅσο κι' εἶν' ἀργά,
 σ' ἀκούω σὰν ἐν' ἀηδόνι.

IX

Τὸ καλυδάκι ἀνάμερο κι ὁ πόθος μου τρανός,
 Μὰ στὴ μεγάλη σιρότα,
 οἰμῶπως νὰ κλαίει, τοὺς ἡσίκους τοῦ σαλεύει ὁ σὺ-
 πικρὰ, χαμένα νιάτα! (φανός,
 Καὶ τὸ τραγοῦδι ἀνήμερο, κι ἀνήμερος ὁ νοῦς!
 Καὶ γιὰ ποῦ πάω δὲν ξαίρω...
 Πάω τοὺς καιροὺς τοὺς ὁμορφους καὶ τοὺς ἀλαργι-
 στὴ γῇ νὰ ξαναφέρω. (νοῦς

X

Ψυχὴ μου, ἀποκοιμήθηκες οἱ τοῦ πόθου τὰ φτερά,
 καὶ ποῖός θὰ σὲ ξυπνήσει!
 Μεγάλο τὸ παράπονο! Κι ἀπάνω στὰ νερά
 ὅλο νὰ κλαίει μιὰ δύση.
 Μὰ στὰ κλειστά σου βλέφαρα, σὰν ὄνειρο γλινκό,
 μιὰ πλάση φτερουγίζει!
 Σὰ νᾶναι, λές, τὸ πέλαο, ἀπόψε, τὸ γλαυκὸ,
 ποῦ ἐντὸς μου ἀντιφεγγίζει.

ΑΘ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥ

-5-

"Αχ! μὲ γνωρίζεις τόσο καλὰ ἐοῦ, διαβάσεις στὴν
 καρδιά του τόσο βαθιά, ποῦ τίποτα δὲ σοῦ ξεφύγει.
 Ἀγάπη μου, κάθε φορὰ ποῦ μοῦ δίνεται ἀφορμὴ νὰ
 τὸ παρατηρήσω τὶ περιποιητικὸς ποῦ εἶσαι, χαρὰ τρε-
 λὴ μὲ συνεπαίρνει. Μὴ σὲ μέλη, τὸ κατάλαβα πὼς
 δὲν μποροῦσες νὰ θάλῃς, οἱ τοὺς πλίκους σου ἐκείνους
 ἄλλο παρὰ στίχους, γιὰ τὰ ἄλλα, ὅπως σοῦ τὸ ξηγῶ
 καὶ πὺ ἀπάνω, θάρρεπε νὰ μοῦ τὰ γράψῃς ἀπὸ δῶ,
 προτοῦ νὰ μοῦ τὰ στείλῃς γιὰ νὰ μοῦ ξανασταλοῦνε,
 καὶ θὰ μοῦ τᾶγραφες μέσα στὴ χαρὰ μας, καὶ θὰ τὰ
 λάβαινα ὅποτε εἶναι ἐγὼ μέσα στὴ λύπη μου. Κι ἀπὸ τὴ
 φροντίδα σου ἀπὸ τὴν βλέπω τὴν καρδιά σου ποῦ δὲν
 εἶναι πρᾶμα, ποῦ δὲν εἶναι χρωματιὰ ἢ ἀποχρωμα-
 τὰ τῆς ἀγάπης νὰ μὴν τὴ νιώθῃ.

Τοὺς καταχάρηκα τοὺς πλίκους σου καὶ κάθε φο-
 ρὰ σὲ βλογοῦσα γιὰ τὴν καλοσύνη σου, ποῦ μὲ συγκι-
 νοῦσε καὶ κάθε φορὰ μὲ τάραιξε. Σωρὸ σωρὸ πρᾶμα-
 τα ἔχω νὰ σοῦ πῶ, νὰ σοῦ ἀπαντήσω ἀπάνω σὲ χίλια
 δυὸ, καὶ δὲν ξαίρω ἂν θὰ τὸ κατορθώσω, μὲ τὸ ση-
 μερὸν τὸ ταχυδρομεῖο.

Ναί, διακ' ἤρθε τὸ γράμμα σου, φῶς μου, σοῦ ἔ-
 λεγα πὼς σήμερὰ τὸ πρῶτ', κατέβηκα πάλι στὴν ἀμ-

μονδιά μας, κι ἄξαφνα κοιτάζοντας τὴ θάλασσα ποῦ
 σὲ πῆρε κ' ἔφυγες, μοῦ ἦρθε ζᾶλη καὶ φαντάσου πὼς
 λιγοθύμησα κ' ἔπεσα χάμω. Μπόρεσα μόνις νὰ θα-
 σταχτῶ γιὰ νὰ μὴ μὲ διτῇ κανεῖς. Ἐπειτα συνέφερα.
 Καλὰ ποῦ δὲν εἶτανε ψυχὴ στὴν ἀμμουδιά. Ἰσως εἴ-
 τανε καὶ τὸ κρῦο, ποῦ πῆγα πρῶτ' πρῶτ'. Νὰ μὴ, μὰ
 νὰ μὴ σὲ μέλη. Ἀχ! ἰώρα μὲ τὰ γράμματά σου, μὴ
 φοβάσαι καὶ δὲν τὸ παθαίνω πιά μου.

Δέκα καὶ τέταρτο, βράδι. — Ὁχ! φῶς
 μου ἐοῦ ἀγαπητό, σὰν ποτὶ μὲ τὸ πάθος σου, ἡ ἀγάπη
 σου ξεχειλίζει ἀπὸ τὸ γράμμα σου καὶ μοῦ κατα-
 πλημύρισε τὴν ψυχὴ. Τὰ λόγια σου, Κωστή μου,
 τὴν ἴδια μέθῃ μοῦ δίνουνε ποῦ μοῦ δίνανε καὶ τὰ χά-
 δια σου, ποῦ μοῦ δίνανε καὶ τὰ φιλιὰ σου. Κωστή,
 Κωστή, Κωστή, ἐοῦ ποῦ φλογερὰ μου σ' ἀγαπῶ, δὲν
 τᾶκούς, μὰ δὲν τᾶκούς πὼς στὴ βοή σου, σὰ δέρεσαι
 καὶ κλαῖς, ἡ βοή μου ἀπαντᾷ, ἡ φωνή μου στὴ φωνή
 σου, σὰ μὲ φωνάζεις ἀπελπισμένα; Μὰ δὲν τὸ νιώ-
 θεις τόσα πὼς σὲ θέλω σὰν ποῦ μὲ θέλεις, πὼς πε-
 θαίνω ἀπὸ εἶνα ἕως καὶ σὲ ἀπὸ τὴν ὁμῇ σου πρὸς

τῇ Μύρρῳ ; Τὸ λοιπόν, τί παραπονιέσαι ; τί μοῦ γυρθεῖς ; τί ζητᾷς ; Καὶ δὲν τὸ ξαίρεις πῶς ἀπὸ τὰ φιλιὰ σου θίγῃς ὅλην πυρκαγιά, πῶς πάω πιά πέρα γιὰ πέρα τώρα πού δὲν τᾶχῳ ; "Αχ ! τί ἔκαμες, τί ἔκαμες, διὲς πού κατάντησα ! τί νὰ εἶναι, μὰ τί νὰ εἶναι, Θέ μου, ἡ ἀγάπη μου ἡ τρομαχτικὴ πού με καίει καὶ πού τὸ βλέπω τὸ πῶς λιώνω με τῇ φλόγα τῆς ;

Ποιέ μου τίποτα παρόμοιο δὲν ὑποψιάστηκα. Κωσιτή, πάρα πολλὴ σ' ἀγαπῶ καὶ κάνεις τὴν καρδιά μου, κάνεις τὸ ρού μου ὅ τι θέλεις. Δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ σοῦ τὸ μάθω κιόλας. "Ολα μοῦ ἰσάλαξες, μοῦ τὰ κατὰράξες στὴν ψυχὴ μου βαθιά, ὡς καὶ τὴν ἀγάπη μου τὴν ἴδια. Δὲ σοῦ ἄρεξε, δὲ σοῦ ἔφτανε ἡ καμμένη μου ἡ ἀγάπη πού σοῦ εἶχα δοσμένη, τόσο ἀγνή, μὰ καὶ τόσο πονεμένη. Ἐοὺ φαίνεται ἀλλιώδης μ' ἀγαποῦσες καὶ θέλησες νὰ σ' ἀγαπῶ καὶ γὰρ καθῶς καὶ σὺ μ' ἀγαποῦσες· θέλησες νὰ πονῶ καθῶς καὶ σὺ πονοῦσες. Θέλησες, τὸ φιλεῖ μου καὶ τὸ σιόμα μου νὰ σοῦ παραδώσω, θέλησες νὰ βασίτῃς τὸ κεφάλι μου στὴν πλάτη σου γερόμενο καὶ νὰ με χαδέθῃς. Τί, τί, μὰ τί ἄλλο θέλεις, τί ἄλλο μοῦ γυρθεῖς, ἀφοῦ ἔγινε ἀπὸ πού ἠδελές, ἀφοῦ πονῶ τώρα σὺν καὶ σένα ; Θαρρῶ πῶς με τὴν ἀνάσα τῇ φλογισμένη σου, ὅλο σ' τὸ πάθος ἀποπέρασε σὶα στήθια μου μέσα. Τόντις. Ἄν εἶναι ἡ ἀγάπη ἀπὸ πού λές, μοῦ φανέρωσες ἀγάπη πού δὲν τὴν ὠνευρέφτηκα ποτέ μου. Κι ὡς τόσο ἀγάπη ἄχ ! εἶτανε — καὶ τί ἀγάπη ! — ἐκεῖνη πού ἀκατανίκητα μ' ἔφερε, με τραβήξε πρὸς ἐοένα καὶ ἀπὸ τῇ στιγμῇ τὴν πρώτη μ' ἔκαμε νὰ σοῦ δώσω καὶ τὴν ψυχὴ μου ὅλη καὶ ὅλη μου τὴ ζωή. — Κωσιτή μου, θὰ τὸ κατὰλαβες καὶ ἀπατός σου, δὲν εἶναι ἀλήθεια ; Ἐνὺ πού στὴν καρδιά μου μέσα διαβάξεις σὰ νὰ εἶτανε διβίλλο ἀνοιχτό, θὰ τὸ κατέχῃς πῶς εἶμαι ἀκόμη βαθιά μου ταραγμένη, πῶς εἶμαι ἀκόμη γενάτη τρόμο καὶ σταναχόρια (νὰ μοῦ τὸ συχωρέσης. ἄχ ! πού ἔτσι σοῦ ξανοίγουνται. Μὰ μήπως δὲν εἶσαι σὺ γιὰ τὴ Μύρρῳ σου ὁ τρυφερότερος ὁ πατέρας ;), εἶμαι ἀκόμη ὅλη μου ἄνω κάτω ἀπὸ τὰ φιλιὰ σου, ἀπ' ὅσα ἔμαθα σὰ μοῦ τᾶδινες, ἀπ' ὅσα θρηνῶ ἴδια μου σὰ σοῦ τᾶδινὰ σιόμα με σιόμα. Μοῦ φαίνεται πῶς ! δὲν εἶναι πιά ἐκεῖνη πού εἶμουνε πρῶτα, πῶς στὴ θέση τῆς κακούταιρας τῆς πρωτινῆς τῆς Μύρρῳς ἦρθε ἄξαφνα καὶ κάθησε ἄλλη καμιὰ, καὶ συχνὰ λέω μέσα μου, ἄχ ! πῶς ἴσως καὶ δὲν εἶμαι ἄξια πιά καὶ νὰ ἴνω γυναικα σου, ἂν μποροῦσα νὰ γίνω καὶ δὲν τὸ ἐμπόδιζε κανένας. Μόνος ὁ Θεός, καμμένη μου ἐοὺ, τὸ ξαίρει τὸ τί κλαίω καὶ τὸ τί πονῶ γιὰ δάφτια. "Οχι ! καὶ μοῦ λές πῶς τίποτα ἔνα φιλεῖ δὲν εἶναι. Τὸ νιώθω ἐγὼ τί πράμα εἶναι τὸ φιλεῖ, ἀπὸ τὴν ταραγῇ μου καὶ ἀπὸ τὸν καημό μου. Δὲν ἔπρεπε, δὲν ἔπρεπε νὰ σὲ φιλήσῃς ἔτσι σὺ σιόμα σου. ἄχ ! τὸ σιόμα σου τὸ γλυκό, προτοῦ νὰ σὲ πάρω.

Δὲν ἔπρεπε, ὅχι. Μὰ νὰ μὴ σὲ μέλῃ, φῶς μου ἀγαπητό, ἂν μπορέσα τόντις λίγη ἐφτυχία νὰ σοῦ χαρίσω, ἂν μπορέσα λίγο νὰποκοιμήσω τοὺς πόνους σου καὶ τὸ πικρὸ σου τὸ σκελέτι, ἄχ ! γιὰ τίποτα, τίποτα δὲ λυποῦμαι, ζωὴ μου. Καὶ θέλω νὰ τὸ ξαίρεις πῶς τίποτα, μὰ τίποτα, ἐναντίο σου δὲν ἔχω, πῶς μήτε τὸ συλλογιστῆκα ποτέ μου νὰ σὲ κατηγορήσω γιὰ ὅ τι καὶ ἂν εἶναι. Πῶς θὰ μοῦ εἶτανε καὶ δυνατό, Θέ μου παντιόναμε ; ὅ τι κάνεις, Κωσιτή μου, εἶναι καλὰ καμωμένο. Ἐπειτα, μήπως δὲν εἶσαι ὁ ἀφέντης μου εὐό ; Μήπως ψυχὴ καὶ κορμὶ δὲν εἶμαι πράμα δικό

σου ; Ἄν ἠδελές — καὶ φτάνει νὰ τὸ ἠδελές μονάχα — θὰ μποροῦσες ἀσπλαχνα καὶ ἀλύπητα νὰ κάμῃς ὅ τι σοῦ περᾷ, νὰ μ' ἀφήσῃς, νὰ μ' ἀρνηθῇς· ἐγὼ πάντα καὶ πάντα θὰ σ' ἀγαποῦσα. Ναί, φῶς μου, ὅ τι λές, ὅ τι νιώθεις ἐοὺ γιὰ μένα, τὸ νιώθω γιὰ σένα ἐγὼ, καὶ οὐ ὅσα ὅσα μοῦ γράφεις, τὰ ἴδια καὶ ἀταράλλαχτα, ἡ καρδιά μου καὶ ἡ σάρκα μου τᾶχουνε μέσαστέ τους με τὸ αἷμα τοὺς γραμμένο. Θαρρῶ μάλιστα πῶς σοῦ τῷγραφα σιλόπρωτό μου γραμματάκι, πῶς σ' ἀγαπῶ δηλαδὴ τόσο, μὰ τόσο καὶ τόσο, πού δὲν τὸ καπορθῶνω ἀλήθεια μου νὰ σοῦ τὸ πῶ, γιατί πάει παραπέρα καὶ κάποιες ἀπελπίζουμαι πού μήτε λόγια δὲ θάβρω. — Ματάκια μου, πές μου το, ἄχ ! θέλω νὰ μοῦ τὸ πῇς πῶς δὲ θύμωσες μ' ἀφιά πού ἀπόψε σοῦ ἔομολογήθηκα. Μὴ με μαλλώσης, χρυσὴ μου, μὴ μ' ἀναγκάσης μέσα μου νὰ κλειδώνουνται, νὰποκοιῶμαι τίποτα μαζί σου· ἀφῆσέ μου, ἄχ ! ἀφῆσέ μου τὴ γλύκα τὴν ἀπέραντη, ὅλα νὰ σοῦ τὰ λέω, τὴν ψυχὴ μου ὅλην ὅλη νὰ σοῦ ἀνοίγω, φίλε μου μοναδικέ, πατέρα μου καὶ ἀδερφέ μου, τὴν ψυχὴ μου νὰ σοῦ φέρνω ἐδῶ, με κάθε μου λόγο, σὺ χαρὶ καταιστρωμένη.

"Ἄλλο τώρα. Θέλω νὰ μοῦ ὁρμιστῇ πῶς δὲν τὴν εἶπες, πῶς δὲν τὴν φανέρωσες τῆς μητέρας σου τὴν ἀγάπη μου τὴν ἰσλή, δὲν τῆς εἶπες τὰ δάκρια, τὸν καημό, τὰ δάσανά μου τὰ λωλά. Κωσιτή, Κωσιτή, Κωσιτή ! Σὲ φωνάζω, λυπήσου με γι' ἀφιά πού θὰ σοῦ πῶ. Μὰ τὸ νιώθω, τὸ νιώθω μέσα μου πῶς πρέπει. Ἄχ ! ἀφῆσέ με πρῶτα νὰ χυθῶ στὴν ἀγκαλιά σου, ὅλα μου τὰ φιλιὰ, ὅλα, ὅσα θέλεις νὰ σοῦ τὰ δώσω ! Καὶ τί μπορῶ ἐοένα μου νὰ σοῦ ἀρνηθῶ ; Μὰ μήπως καὶ δὲν τὸ ἔξαιρα, μὰ μήπως καὶ δὲν τὸ κατὰλαβα πῶς θὰ μοῦ τὸ γράφῃς ἀπὸ πού μοῦ ἔγραψες ; "Οχι, δὲ φάνηκε ποτέ σὶδὸν κόσμο σὰν καὶ σένα κανεῖς. Ἀκουσε, Κωσιτή μου, πού σοῦ μιλῶ τώρα ἡσυχᾶ καὶ ἀγάλλια φαντάσου πῶς εἶμαι πλάγι σου, τὸ κεφάλι μου πρὸς τὸ κεφάλι σου γερόμενο, πῶς γλυκοκοιβετιάζουμε, ἄχ ! σὰν καὶ πρῶτα. Ναί, τὸ συλλογιστῆκα, τὸ γύρισα, τὸ μεταγύρισα με τὸ ρού μου. Δὲν πρέπει, δὲ γίνονται, δὲν τὸ θέλω. Φτάνει σου, κακόμοιρέ μου, τὸ κακὸ πού εἶδες ἀπὸ μένα πιά, φτάνει πού σοῦ χάλασα, πού σοῦ τὴν γκρόμμουσά καίω τὴ ζωὴ σου, τὴ ζωὴ τὴ χρυσή πού καταιστράφηκε, πού θαρρῶ καὶ τὴ βλέπω χάμω πεομένη σὰν παλάτι ὁλόλαμπρο ἔολοθρεμμένο. Μὴ, μὴ καὶ τῆς μάννας σου τὴ ζωὴ ! Νὰ μὴν τὴν ἀγγίξῃς ! Θυμήσου τί στάθηκα ἡ μάννα σου γιὰ σένα, Κωσιτή μου, ἀπὸ τὸν καιρὸ πού εἶσους παιδί — μοῦ τὸ μολογοῦσες καὶ ἀπατός σου — ἀνήμερο καὶ ἀδύναμο παιδί. "Ολα ἐκεῖνης τὰ χρωσιτῆς, ὡς καὶ τὴν ὑπαρξή σου. Δὲν μπορεῖς τώρα νὰ τῆς πάρῃς τὴ δική της. Ἄχ ! σὰν τὴ μάννα μου εἶναι καὶ ἡ μάννα σου, Κωσιτή. Νάλλαξες τὴν πίστη σου, γιὰ νὰ παρθοῦμε, τὴ σκότωσες, πάει, καὶ πῶς θέλεις κατόπι νὰ ζήσουμε φτωχοῖ, νὰ χαροῦμε, ἂν εἶναι καὶ λίγη χαρὰ, με τὸ θάνατό της μέσα μέσα στὴ ζωὴ μας ; Καὶ πῶς θέλεις νάρθῶ ἐγὼ ἄξαφνα καὶ νὰ τῆς πῶ. «Τὸ παιδί σου ἐγὼ σοῦ τᾶλερᾶ, ἐγὼ ἡ ξένη». — Μὲ τί πρόσωπο, με τί μάτι νὰ τὴν κοιτάξω ; Ἄχ ! φτάνει μας τὸ δάσανό μας. Ἐπρεπε νὰ τὰ συλλογιστοῦμε ἀφιά, πρὶν ἀγαπηθοῦμε. Τότε ἔπρεπε... ὅχι δὲν ἔπρεπε, γιατί δὲ θάγαπιόμαστε σήμερα. Μὰ καὶ μποροῦσαμε ; Μποροῦσαμε τάχα νὰ μὴν ἀγαπηθοῦμε, ἀκόμη, καὶ νὰ τὸ εἶχαμε συλλογιστεῖ, ἀφοῦ εἶμεστα καμωμένοι, γεννημένοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον.

"Αχ! εσύ, εσύ θά με καταλάβεις, πού όλα μου τὰ καταλαβαίνεις, πού κι ἀπὸ πού τώρα σου λέω καὶ πού μου καίει τὴν καρδιά μου, ἴθι τὸ κατὰλαβες. "Ισως ὅμως κι ὁ ἴδιος δὲν τὸ ξεδιάλυσες ἀκόμη καλὰ, τί ἐμπιστοσύνη πού σου ἔχω. Γιὰ τοῦτο καὶ σου τὰ λέω ἔτσι όλα, όλα. Μὰ δὲ θέλω, δὲ θέλω νὰ τὰ πῆς εὐὸ κανενὸς καὶ μάλιστα τῆς μάννας σου, δὲ θέλω νὰ τὰ ξαίρω κ' ἔτσι κάπως νάναγκαστῇ νὰ συγκατανέψῃ ἢ τουλάχιστο νάψῃ νὰ γίνῃ πράγμα πού δὲ γίνεται, πράγμα πού δὲν μπορεῖ νὰ τὸ πῶ, πού εἶναι ἀδύνατο. "Αχ! σὲ παρακαλῶ, γονατισμένη, πρέπει, Κωστή μου, νὰ μοῦ τὸ τᾶξῃς πὼς δὲ θὰ πῆς τίποτα, γιὰ νὰ εἶμαι ἡσυχῇ, γιὰ νὰ ξακολουθῶ νὰ σοῦ γράφω κατὰ πὼς νιώθω καὶ πονῶ. Τὰ γράμματά μου εἶναι μ ο ν ά χ α γ ι α σ έ ν α. Ἰδέα δὲν ἔχεις κι ἀπορῶ μοναχὴ μου τί ἐγκοιλά πού μου ἔρχονται τὰ λόγια, σὰ σοῦ μιλῶ ἐσένα, σὰ σοῦ δείχνω ἄσπερα τὴν καρδιά μου.

"Εὐὸ μ' ἔκαμες νὰ σοῦ ἐμπιστεύθωμαι δὲ φαντάζεσαι κι ὁ ἴδιος σὲ τί βαθμὸ, σὰ νὰ μὴν εἶχα μάτια καὶ νάβλεπα μόνο μὲ τὰ δικά σου. Σὲ κανέναν σὺν κόμῳ ποτέ μου, τᾶκούς; μῆτε σὲ τὴν μεγαλήτερόν μου τὴν φιληνάδα, μῆτε σὲ ἀδερφή, μῆτε σὲ μάννα, δὲ θὰ μπορούσα ἔτσι, ἀλάκωρή μου, νὰ παραδοθῶ. Ἀντὶς ἐσένα, Κωστή, ἂν εἶχα, νὰ ποῦμε, ἀγαπήσει κανέναν ἄλλον, μὰ νὰ εἶτανε κι ὁ καλῆτερος κι ὁ πιὸ γενναῖος, π ο ι ε ς, καὶ τὸ νιώθω, δὲ ἴθι μοῦ εἶτανε μπορετὸ νὰ εἶμαι μαζί του ὅπως εἶμαι μαζί σου, νάχω τόσο θάρρος, νὰ τοῦ φέρνουναι σὰν πού σου φέρνουναι, τόσο πρόθυμα, τόσο ξέγνοιαστα κι ἀκατάτητα. "Εὐὸ, Κωστή μου, εἶσαι πλασμένος καὶ γεννηθήκες γιὰ τὴν καρδιά μου, γιὰ νὰ βρῇ σὲ σένα ἡ καρδιά μου κάθε ἀγάπη, κάθε σιοργή, κάθε γλύκα καὶ κάθε λατρεία, γιὰ νὰ σ' ἔχω ἥλιο μου, κι ἀγαπημένο μου, κι ἀδερφό μου καὶ φιληνάδα μου καὶ μάννα μου καὶ πατέρα μου, γιὰ νὰ γίνῃς εὐὸ ὁ μοναδικός, γιὰ νὰ εἶσαι κείνος πού κανεῖς, κανέναν δὲ θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ποτέ του, Κωστή μου.

Εἶναι ἄδολο τὸ φυσικὸ μου, τὸ ξαίρεις, κρυψιὰρα δὲν εἶμαι, μάλιστα μὲ περνοῦνε γιὰ ξανοιχτὸ, γιὰ γελαστὸ κορίτσι. Τὴν εἰλικρίνεια μου πιά τὴν παύσῃς — ἢ τὴν κατηγοροῦνς — βλοῖ. "Ὅτιόσο καὶ μὲ κεινὸνς ἀκόμη πού ἀγαπᾷ, τὸ περισσότερο, πάντα κάπως συμμαζωμένη δείχνουναι. Μὰ γιὰ σένα, φίλε μου, ἤθελα νὰ εἶμαι διάφανη σὰν τὸ κροιστάλλι. — "Αχ! Κωστή μου καμμένε, γιατί, γιατί νὰ μὴν εἶναι τὸ ἴδιο καὶ μὲ σένα, γιατί καὶ σὺ νὰ μὴν τὸ γυρέθῃς ἀπὸ, γιατί νὰ μὴν μπορῶ νὰ γνωρίζω κατὰβὰ τὴ ζωὴ σου, νὰ γνωρίζω τὸ σκοπὸ σου, ὅπως εὐὸ μὲ γνωρίζεις. Μὰ ὅχι, φαίνεται πὼς δὲν μπορῶ καὶ δὲ γίνεται. Δὲ μοῦ τὸ εἶπες κι ἀπατῶς σου. Δὲ μοῦ τὸ λὲς ἀκόμη καὶ σὺ τελεφταῖο σου τὸ τραγοῦδι;

"Αχ! σὲ παρακαλῶ, σὲ παρακαλῶ πολλή, πὲς μου τουλάχιστο πὼς θὰ φυλάξῃς γιὰτὰ σένα ὅσα σοῦ δίνει κάθε μέρα ἡ καταπονεμένη, κατὰβλογη ἀπὴ μου ἡ καρδιά. Μὰ δὲν πιστέβεις κιόλας, μονάκριβε, πὼς κανένα μάτι ποιῆς, καμιά ματιὰ δὲν πρέπει νὰ ρίξῃ τὸ φῶς τῆς τὸ περίεργον καὶ τὸ ξένο. ἐκεῖ πού ὁ "Ερωδίας μονάχος ἔχει τὸ μυστικὸ του τὸ βασίλειον; "Ἦθελα τόσο, μὰ τόσο νὰ εἶμαι βέβαιη γι' ἀπὸ πού σοῦ ζητῶ. Μοῦ ἰδιαξες, εἶναι ἀλήθεια; μοῦ φαίνεται ὅμως σὰ νὰ μὴν πρόσβες τίς καὶ πολλὴν σὲ λόγια μου.

Μπορεῖ ὁξάρνα καὶ νὰ σοῦ ἐκφύγῃ, ἀπὸ καλὴ

γνώμη δηλαδή, πού τόσο μ' ἀγαπᾷς, τόσο ἀγαπᾷς καὶ τὴ χρυσὴ σου τὴ μητέρα. — "Ὀχι! ὅχι! κάνω ἄσκημα πού σοῦ τὰ λέω ἀπὸ τὰ όλα καὶ θυμῶνω μαζί μου ἀπατῇ μου, σοῦ τὸ βεβαιῶνω, πού μοιτᾷ σὰ νὰ μὴ σ' ἐμπιστεύθωμαι. Κλημὸς μου ὅμως θὰ εἶτανε νὰ σωπάσω — καὶ τώρα καταντᾷ καμμένος μου μεγαλήτερος πού μιλῶ. Δὲν ἔπρεπε νὰ σὲ κατηγορῶ ἔτσι, νὰ μαλλώνω, χωρὶς κανένα δίκιο. Ἡ μητέρα σου εἶναι μητέρα σου. Εἶναι ἄγρια γυναίκα, πού τὸ ταῖρι τῆς δὲν ἔχει. "Ὀλα τὰ δικαιώματα δικά τῆς. "Εἶσι καὶ τὸ σωστό. "Εγὼ εἶμαι ἡ ξένη. "Αχ! τὸ ξαίρω. τὸ ξαίρω καὶ πονῶ ὁδοιρὰ πού τὸ ξαίρω. "Εγὼ εἶμαι πού βρεθήκα σὺν δρόμῳ σου, γιὰ τὴν κακὴ σου τύχη, γιὰ τὴν κακὴ τύχῃ τῆς ἡρωιδίας σου τῆς μάννας. "Ὀχι! σὲ παρακαλῶ, μὴν τῆς πῆς τίποτα, γιατί ντρέπομαι, γιατί δὲν μπορῶ νὰ σοῦ γράφω, ἐνῶ μοῦ τρώει τέτοια ἰδέα τὸ μυαλό μου, ὅσο βασίω τὴν πέννα καὶ σοῦ γεμίζω τὸ χαρτί, σὰ σὺλλογιόμην πὼς θὰ τὸ διῇ ἄλλος. "Αγασέ με, μοναχὴ μου νὰ κατηγοριοῦμαι καὶ νὰ κλαίω, δὲχως ἐκεῖνη νὰ ξαίρῃ. Φτάνει πού εὐὸ ξαίρεις; ἐσένα τίποτα δὲ σοῦ ἔκρυψα καὶ δὲ σοῦ κρύβω. Ζωὴ μου, ζωὴ μου ἐσύ! "Α δὲν εἶμουν γώ. ἂ δὲ μ' ἐνέμωσαν, ἐνέμωσαν, ἐνέμωσαν. γαίνεις τὸ δρόμο σου! Ἡ μητέρα σου θὰ σὲ πάντρειβε, θὰ σοῦ ἔβρισκε τὴ νύμφη πού ἤθελε....

"Αχ! ἐγὼ εἶμαι, Κωστή μου καμμένε, ἐγὼ μονάχη πού τώρα θρίσκουμαι σὰν τὴν ξένη ἀγαπηταξύνσας. Ἡ κακὸμοιρὴ σου ἡ μάννα! Κάποτε σὺλλογιόμην πὼς ἴσως ἔκαμα λάθος μεγάλο νὰ σοῦ τᾶξω πὼς θὰ ζήσω. Γιὰ μένα, τὸ ξαίρεις τί γλύκα, τί καλοσύνη πού θὰ εἶχε ὁ θάνατος. Ἀνάγκη δὲ θὰ εἶτανε κἄνε νὰ τὸν φωνάξω, νάβῃ; φτάνει νὰ τὸν ἀπῆσω κ' ἔρχεται μοναχός του. Καὶ ποῖος μπορεῖ νὰ πῇ, φίλε μου ἀγαπημένε, ἂν ὁ θάνατος μου καὶ σὲ σένα τὸν ἴδιο δὲ θὰ σοῦ ξανάδινε ἡσυχία, ἐγτυχία καὶ ζωὴ;

"Αβριο πάλε σοῦ ξαναγράφω, φίλε. Καλὴ σου νύχτα, πού εἶναι ἀργά κ' εἶμαι κάμποσο κουρασμένη καὶ λυπημένη καὶ τὰ γόνάτ' μου σπασμένα. Ὡς ἄβριο, φῶς μου εὐὸ περίσσια λατρεμένο μου. "Αχ! πόσο εἶσαι μακριά μου, πόσο πονῶ καὶ πὼς πεθαίνω γιὰ σένα!

Πέμπτη, ὥρα ἔντεκα τὸ πρωτὶ. — Τί νύχτα πικρὴ καὶ βασανισμένη, καμμένε μου Κωστή!

Φοβοῦμαι μήπως ἀρχίσω πάλε νὰ ξαγρυπνῶ, γερότερα μάλιστα παρὰ πρῶτα, καὶ μοῦ κάνει φοβερό κακὸ. "Ισως ὅμως καὶ πλάγιασα πρὸς πάρα πολλὴ ἀργὰ καὶ δὲν ἀξίζει τὸ σόστημα γιὰ μένα. Θὰ προσπαθῶ ἄλλη φορὰ νὰ σταθῶ πρὸς φρόνιμη, καὶ μὴ σὲ μέλη. "Αχ! ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς δὲν μπορῶ νὰ ζήσω μακριά σου. Δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ. Σ' ἀγαπῶ πάρα πολλή, πάρα πολλή σὲ θέλω, ἔχω πάρα πολλὴ τὴν ἀνάγκη σου σὺν τὸ καθεστῆς καὶ γιὰ καθεστῆς. Σήμερον πάλε εἶμαι ἄνω κάτω πού προσμένω γράμματά σου τὸ βράδι. Καλὰ πού βρεθήκατε ταχυδρομεῖο καινούργιον κι ἄλλα μάλιστα πού δὲν τὰ λογάριζα. "Εγὼ θαρροῦσα ἔνα μονάχα τὴν ὁδοιρὰ. "Εὐὸ ὅμως πού πηγες καὶ μοῦ ξεκαλλίσεις ἄλλα δυνά. Κωστή, δὲν εἶμαι ἀκόμη συννητισμένη σὲ τέτοιὰ χαρά, τέτοια ἡδονή, καὶ κάποτε φοβοῦμαι μήπως καὶ τὸν νεκρὸν μου πὼς θάχω γράμματά σου κάθε δυνά, κάθε τρεῖς μέρες. "Ὀχι! τὰ γράμματά σου, τὰ γράμματά σου! Ἀπὸ μονάχα

μου είναι βοήθεια, μ' ἀφτά ζω. — "Αχ! ναί, χωρίς άλλο, φώς μου, πρέπει, πρέπει νὰ προσδιορίσουμε μιὰ ὥρα κάθε μέρα, πὺν ἡ ψυχὴ μας κι ὁ λογισμὸς μας, τὴν ἴδια στιγμή, νὰ μποροῦνε νὰ νταμῶνουνται, νὰγκαλιᾶζονται καὶ νὰ ομίγουνε καὶ νὰ πλέχουνε σὶν ἀπέραντο τῆς ἀγάπης τὸν οὐρανό.

Δὲν τοιμοῦσα νὰ σὲ παρακαλέσω, τὴν ὥρα μας ἀ-
γνή, κάθε μέρα νὰ τὴν ἔχουμε, γιατί φοβόμουνε μή-
πως καὶ σοῦ πάρη τὸν καιρὸ σου. Γιὰ τοῦτο σοῦ ἔ-
γραψα καὶ σοῦ ἔλεγα μιὰ φορὰ τὴν δεκάδα. Ἐφτυ-
χία μου νὰ βλέπω τώρα πὺς σὰν καὶ μένα ἐνωθες
καὶ σὺ τὴν ἴδια τὴν ἀνάγκη καὶ σὲ φκαριστῶ. Ἡ ὥ-
ρα ἐννιά (ἐδῶ δηλαδή) — ἐφτά καὶ τριανταπέντε
σὴ Βενετιά — μήτε μένα δὲ μοῦ φαίνεται κατὰλλη-
λη. Πολλὴ νωρίς γιὰ σένα, πὺν σοῦ ἀρέσει κιόλας νὰ
τεμπελιάζης, γιὰ μένα πάλε ὅχι καὶ πολὺ βολετό —
δὲ λέω γιὰ τὸν ἔννο (στὶς ἐφτάμισι, ὅχι πὰ τὸ πολ-
λὶ πολὶ, πάντα εἶμαι ξυπνημένη) — μὰ γιατί τέτοια
ἔχω πάντα νὰ κάμω, — μάλιστα διαν ἔχει πόσα καὶ
διάζονμαι νὰ σοῦ τελειώσω τὰ γραμματά μου. —Θέ-
λεις νὰποφασίσουμε πὺς θὰ εἶναι μιὰ ὥρα τὰπόγε-
μα (ἐδῶ) — ἐντεκα καὶ τριάντα πέντε σὴ Βενε-
τιά; Θαρρῶ πὺς εἶσι μᾶς βολέθει καὶ τοὺς δύο
μας. Ἐγὼ εἶμαι πάντα τέτοια ὥρα, μοναχοῦλα μου
κ' ἡσυχία σὸ καμεράκι μου, πλαγιασμένη σὴν πολ-
τρονίτσα τὴ μικρὴ πὺν ξαίρεις. Καὶ σὺ, σὰ δὲ γε-
λιοῦμαι, πάντα εἶσαι σὶν γραφεῖο σου μόνος, σὶς ἐν-
τεκα καὶ τριάντα πέντε τὸ πρωί. Τῶχο γιὰ βέβαιον
πὺς τὸ ταυριάζαμε κι ἀφτό. Θάοχίσιον λοιπὸν ἀπὸ
τὴν Τρίτη, ἀπὸ τὴ μέρα δηλαδή πὺν θὰ λάβης τὸ
γράμμα μου τοῦτο ἐδῶ. Μὴν ξεχάσης νὰ μοῦ πῆς,
ἀγάπη μου, ἂν ξακολοῦνουνε πάντοτε τὰ γραμματά
μου νὰ σοῦ ἔρχονται σὶς συνηθισμένες τὶς ὥρες —
ἂν τὰ διαβάζης ἀπάνω ἢ κάτω σὶν ἀγαπητό μας τὸ
μικρὸ σου γραφεῖο. πὺν τὸ ξαίρω πὰ τὴν ὥρα σὰ νὰ
τὸ εἶδα — κι ἂν εἶσαι πάντα μόνος σὰν τὰ διαβά-
ζεις! Μὴν τὸ παραλείψης, σὲ παρακαλῶ, νὰ μοῦ
τὰ φυλολογήσης ἀφτά ὅλα πὺν σὲ ρωτῶ. Καὶ μιὰ καὶ
καλὴ πὰ νὰ τὸ ποῦμε, κοιτάξε, Κωστή μου, νὰπαν-
τῆς σ' ὅσα σοῦ λέω σὶν γράμματά μου, γιατί σὰ νὰ
μοῦ φαίνεται πὺς δὲν ἀποκρίνεσαι καὶ πάντα, ψυ-
χοῦλα μου ἐσύ. — [Κωστή, σ' ἀγαπῶ καὶ σ' ἀγαπῶ
καὶ σ' ἀγαπῶ. "Αχ! νὰ ἤξαιρες τί μέρα θλίβεσθ
πὺν πέρασα σήμερα, νὰ ἤξαιρες πόσα δάκρια πὺν ἔ-
γυσα! Εἶναι μέρες, βλέπεις, ὅπου πονῶ πάρα πολ-
λὴ καὶ δὲν μπορῶ πὰ, μέρες ὅπου ἡ λαχτάρα μου κι
ὁ καημὸς μου κατανοῦνε τόσο ἀνθρώποισι. τόσο θα-
ρῶ μὲ τραβοῦνε, πὺν θαρρῶ πὺς θὰ πέσω χάμω καὶ
δὲν ἔχω δύναμη νὰ βασταχτῶ, ἢ φτωχή. Καὶ σὺ,
σὰν καὶ μένα, πονεῖς ἀπέραντον πόνο, τὸ ξαίρω κ' ἄν-
νοια σου. Μὰ ἐγὼ, φιλιάτῃ, δὲ βασανίζομαι μονά-
χα μὲ τὴ δύστυχία μας τὴν ψυχοπνίχτρα, μὲ τὴν τῆνη
μίας τὴ μάδρη καὶ μὲ τὸ σκληρό μας τὸ χωρισμό ἔχω
ἀκόμη χίλια θέσσανα πὺν ἐὼν δὲν τὰ ἱποψιάζεσαι. πὺν
δὲν μπορεῖς καὶ νὰ τὰ φαντασιῆς. Εἶσαι ἄντρας ἐσύ,
ἐὼν ἔχεις καὶ τὸ ἔργο σου τὸ θεῖο. Ἐγὼ εἶμαι γυναί-
κα, κοίτοις πρῶτα, σένα ἔχω καὶ ἄλλο τίποτα δὲν ἔ-
χω. Ἐπειτα, βλέπεις, τὸ παιδί σου τὸ καημένο, εἶ-
ναι πάρα πολλὸ μονάχο καὶ παρατημένο. Ἐσύ, μ' ὅλο
σου τὸν καημό, ἔχεις καὶ μιὰ παρηγοριά πὺν εἶναι
πλάγι σου πάντα, ὁ ἄγγελός σου ὁ καλός, ἡ μάνα
σου ἡ γλυκειά. Ὡς κι ὁ πόνος σου δὲν μπορεῖ νὰ μὴ
μαλακῶνῃ μὲ τὴ φροντίδα τὴν τρυφερὴ τῆς γιὰ σένα
κάθε ὥρα καὶ στιγμή. "Αχ! Ἡ μάνα σου ἡ ἀγαπη-

μένη! Ἐφτυχιμένη μάνα πὺν εἶναι οἰμά σου καὶ
πὺν σὲ βλέπει καὶ πὺν σ' ἔχει! Καὶ τί πειράζει πὺν
τὸ θαρρεῖ πὺς εἶσαι μαζί της, ἐνῶ τοὺς καὶ καρδιά
εἶσαι δῶ; Τί πειράζει πὺν γελιέται καὶ πὺν ἡ ἐφτυ-
χία της μοιάζει σὰν ἀπάτη; Πρῶτα σὶν κόσμο δὲν
υπάρχει, πὺν νὰ μὴν τὸ προτιμῶνῃ καρεῖς ἀπὸ τὰ
σπλαχνο, τὸ θανάσιμον τὸ διάστημα πὺν μᾶς χωρίζει.
ἐμᾶς.

"Ἡ ὥρα τέσσερεις ἡμισὶ τὰπόγεμα. — "Ὁχ!
Κωστή μου, μὲ πνίγουνε τὰ δάκρια, κι ἀπὸ πὺς τὰ
διαβάζω καὶ τὰ ξαναδιαβάζω ἐκεῖνα πὺν μοῦ γρά-
φεις γιὰ τὸ ἡλιοβασιλεμα. Τώρα πὰ τὰ ξαίρω ἀπ'
ὅξω καὶ τὰ λέω μοναχὴ μου. "Αφσέ τα κατὰ πὺς
εἶναι, μὴν τὰγγίξης πὰ, πὺν εἶναι ὁμορφα καὶ θλι-
βερά. Γιατί θέλεις νὰ τὰ κάμης τώρα σίγους; "Ε-
τοι σοῦ ἤρθανε, σὶν πεζό, εἶσι τὰ στοχάστηκες, εἶσι
τὰνωθες τὴν ὥρα πὺν τὴ νύχτα σὶν θαπόρι πῆρες
μολύδι καὶ χαρτί νὰ τὰ σημειώσης. "Αχ! Ἐσύ μου!
Τί νὰ μὴν κάμω γιὰ σένα, Μεγάλε μου, Γίγαντά
μου, πὺν μοῦ στέλνεις σὶν πλῆκον σου καὶ τὸ πρῶ-
τὸ ἴδιο πὺν τὰχεις γραμμένα, ἐκεῖνη τὴ στιγμή, μαζί
μὲ τὸ μολυβοκόντυλό σου, πὺν πάντα μου θὰ τὸ φυ-
λάγω! Τί ὠραῖα, τί σπαραχτικά πὺν τελειώνει!
Μοῦ φαίνεται πὺς ἀκούω τὴ φωνή σου καὶ τὰναστε-
νάζε :

«Βασίλεψε ὁ ἥλιος πέρα πέρα σὶν γιολό. Γιὰ διές!
"Ὅλα βασιλέβουνε. Ἀποκοιμήθηκε ὁ κόσμος, ἀπόκαμε
ἡ πλῆθη. Στὴν ἀμμοῦνδία ἡ θάλασσα πλαγιάζει καὶ τὸ
κῆμα νεκρωμένο δὲ σαλέθει. Σβυνολάμπουνε τὰστέ-
ρια θολά, σὰν παραπονεμένα, σὰν κουρασμένα, σὰ
βουβά. "Ἐχει τὸ οκοιᾶδι παρμένη τὴ γῆς σὴν ἀγ-
καλιά του, παρμένο σὴν ἀγκαλιά του τὸν οὐρανόν.

Πίσω πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, ἡσυχία προβέλνει τὸ
πρωτοφέγγαρον μιὰ στιγμή, μιὰ στιγμή φαίνεται καὶ
φέβγει, σὰν παρηγοριά διαβατάρικη. σὰ στερεὴ τῆς
ἀγάπης ἀποφεγγιᾶ.

Εἶναι ἀραγες ἀληθινὰ ἐκεῖνα πὺν συλλογίστηκες,
ἐκεῖνα πὺν λὲς πὺν ἀπάνω γιὰ τὸν ἥλιο, σὰν τὸν ἔ-
βλεπες νὰ βουλιᾶσθ σὴν θάλασσα μέσα καὶ σοῦ γαι-
νότανε σὰν αἱματοβαμμένος; Εἶναι ἀλήθεια, σὰν
πὺν τὸγραψες ἐκεῖνη τὴν ὥρα, σὶν στερνὸ μας τὸ βα-
σίλειμά του, εἶναι ἀλήθεια πὺς ὁ πόνος θὰ σφάξῃ
τὴν καρδιά μας, πὺς ἡσυχος δὲ θὰ σταθῇ μήτε ὁ θά-
νατός μας;

(Ἀκολοθεῖ)

ΜΠΡΟΥΣΣΟΣ

-3-

"Ὅταν ὅμως προτιῦτερα περνοῦσαμε τὰ Μέγαρα,
μερικὰ παιδιὰ ἀκολούθησαν τὸ τρένο μας λίγο διά-
στημα, τρέχοντας καὶ φωνάζοντας «Φημερίδες, φη-
μερίδες! Φημερίδες γιὰ νὰ διαβάσουμε!». Ἀφτό
μοῦ θύμωσε τὸν καιρὸ, διὰν σὶν 1913 ταξίδεβα ἀπὸ
τὴ Σαλονίκη πρὸς τὸ Μοναστήρι, καὶ ἔβλεπα μὲ πε-
ρηφάνια καὶ συγκίνηση τὰ ἑλληνικὰ ἀποσπάσματα, ἀ-
πὸ μέρος σὲ μέρος, πὺν μήτε τὸ ὄνομά τους δὲν εἶ-
χαμε ἀκούσει πρὶν τὸν πόλεμον. Τὸ ἴδιο καὶ ἐκεῖ τὰ
παλαιὰ μας καρτεροῦσαν τὸ τρένο καὶ μᾶς φώνα-
ζαν «Ἐφημερίδες, Ἐφημερίδες!». Γιατί, ἂν καὶ λί-
γο διαβάσει διδύλα, εἶναι ὅμως ὁ Ρωμῆος Ἐφημερι-
δογράφος. Ὁ ἐνδοξὸς μας στρατηγὸς Παρασκευό-